

# Miten Kuntaliitto evästää osallisuuden edistämiseen maakuntaudistuksessa?

*Ota meidät osalliseksi  
Liitä lapsetkin listalle  
Aikuiset ota osille  
Oudoillekin oma ääni  
Erikoisille yhtälailla*



# Kaksi lähestymiskulmaa maakuntaudistukseen

”Maakuntaudistuksessa on kysymys uuden hallinnollisen tason järjestämisestä: Tehtävien, toimivaltasuhteiden ja ohjauksen määrittelystä. Puitteet säännellään kansallisella tasolla, ja lait toimeenpannaan alueilla. Demokratiassa päähuomio edustuksellisessa demokratiassa(” sit kun”).

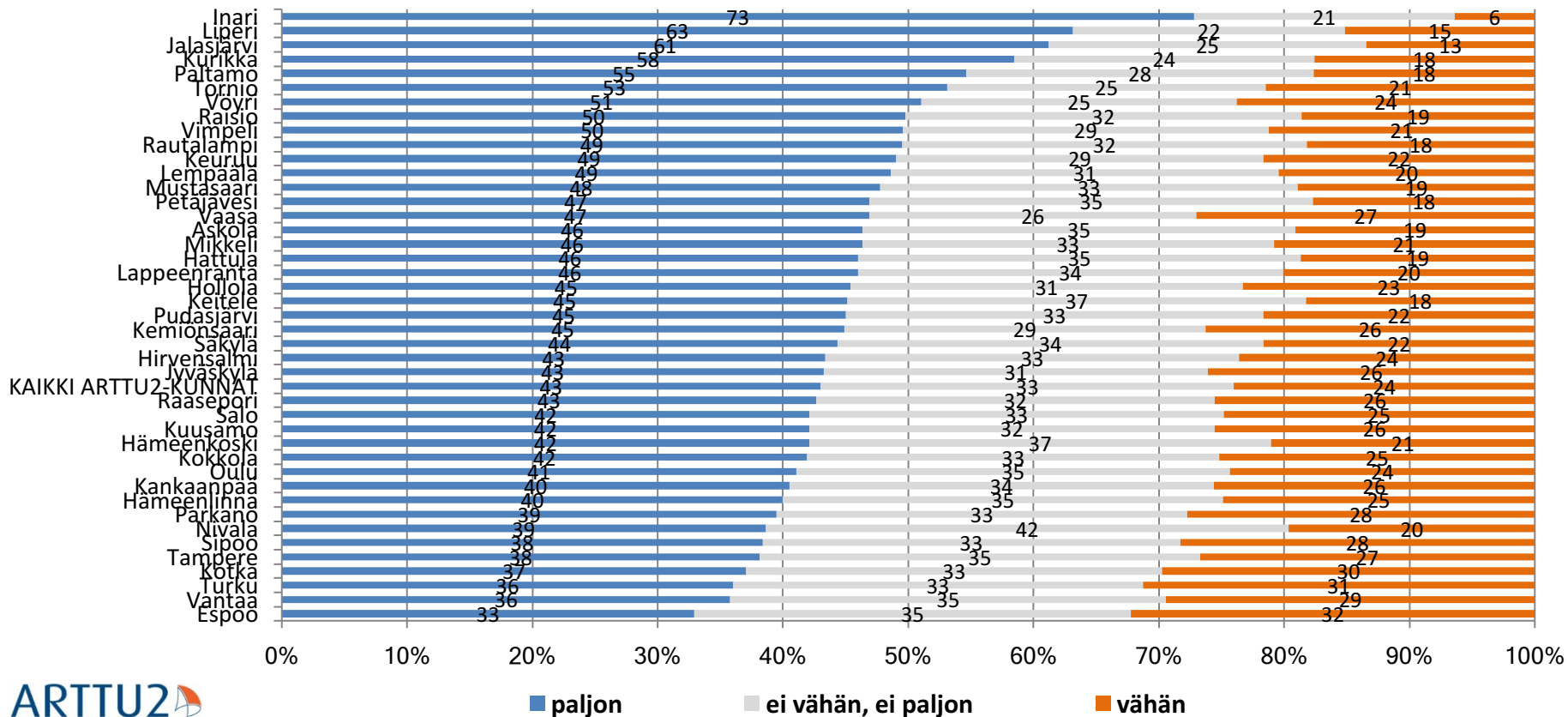
Hallinnollinen

Kysymyksessä on alueellinen, itsehallinnollinen uudistus, jossa maakunnan asukkaat otetaan mukaan suunnitteluprosessiin alusta alkaen. Tällöin kansalaiset motivoituvat aidosti mukaan omavastuisempaan toimintaan, kun heille tarjotaan uusia vaikuttavia osallistumisen ja vaikuttamisen kanavia. (” nyt kun”)

Itsehallinnollinen -Ihmislähtöinen

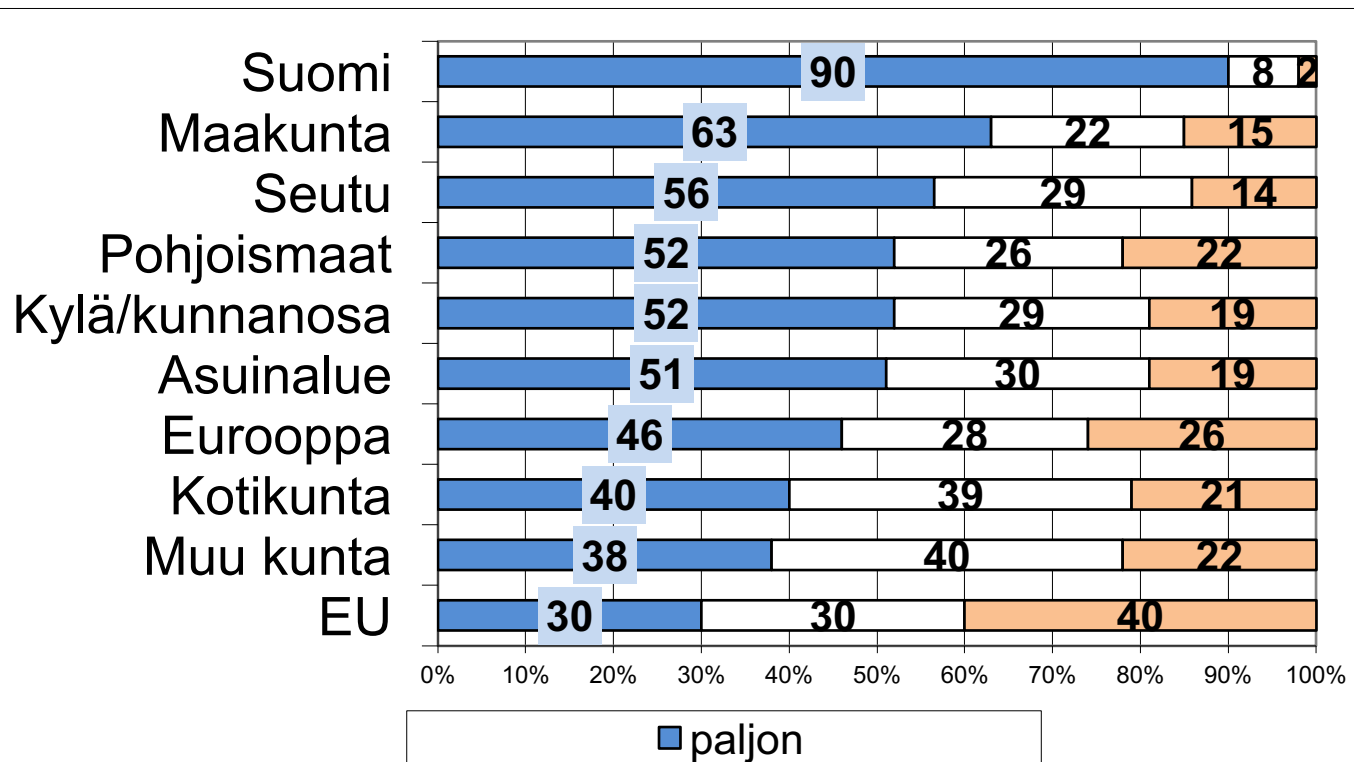
# Kuntalaisten samaistuminen maakuntaan ARTTU2-tutkimuskunnissa 2015 kunnittain tarkasteltuna. (% , N=10 150)

Kuntalaisista keskimäärin 43% samaistuu maakuntaan melko tai erittäin paljon.



# Kuntalaistutkimus 2015: ARTTU2-tutkimuskunta Liperin asukkaiden samaistuminen erilaisiin alueellisiin kokonaisuuksiin 2015.

Vastausten %-jakaumat (N=151-163)



# ARTTU2 REA reaaliaikainen arviointitutkimus

## Kelluvat kunnat -raportin johtopäätöksiä

(julkistettu 9.3.2017)

1. Uudistukset ovat kunnille uhka ja mahdollisuus – toteutuksesta riippuen

2. Kunnissa ei ole välttämättä yhteistä tilannekuvaa

3. Monesta kunnasta on tulossa palvelukunta, joka keskittyy elinvoimaan ja sivistykseen

4. Itsehallinto, demokratia ja kuntalaisosallistuminen ovat vielä jääneet konkretisoitumatta

5. Kuntien mahdollinen näivettyminen on vältelty keskustelunaihe: riskitekijöistä keskustellaan liian vähän

Toteutuksen merkitystä ei voi ylikorostaa suurissa muutosprosesseissa.



Monet merkit viittaavat siihen, että osallisuus, kumppanuus ja yhteisöllisyys tulevat korostumaan 2020-luvun kunnissa.



# Asukkaat sote- ja maakuntaudistuksen keskiöön -projektin tavoitteena on:

1. lisätä tietoa siitä, millä tavoin asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet toteutuvat sote-palveluissa ja maakuntien toiminnan valmistelussa ja toteutuksessa.
2. levittää tietoa ja toimintatapoja, joilla asukkaiden käyttäjälähtöinen osallisuus sote-palvelujen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin sote- ja maakuntaudistuksessa varmistetaan.
3. antaa neuvontaa siitä, miten voidaan edistää asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä
4. rakentaa kumppanuuksia kansalaisyhteiskunnan toimijoiden, kuntien, maakuntien, Kuntaliiton, valtion toimijoiden sekä median edustajien ja demokratiakehittäjien kanssa.

Projekti on osa Kuntaliiton sote- ja maakuntaudistuksen muutostuki -kokonaisuutta.

# Projekti tuottaa:



*Käypä kohti käyttäjiä  
Kiiä kylille kysymään  
Mikä risoo roopuskoissa  
Palveluissa paranisi*

- Oppaita ja koulutusmateriaalia
- Uudistetun osallistumisen verkkotyökalupakin
- Osallistumistapojen pilotteja alueilla, esimerkiksi Vaikuttamiskahvilat
- Alueellisia työpajoja mm. alueellisten osallistumissuunnitelmien tekemiseen
- Verkostoyhteistyötä
- Webinaareja

# Kuulethan sie minnuu -opas

- Pohjois-Karjalan Siun soten valmisteluvaihe erityisesti asukkaiden osallisuuden ja eri toimijoiden välisen yhteistyön näkökulmasta
- Siun soten kokemuksia voidaan hyödyntää sote- ja maakuntauudistuksessa eri alueilla
- Hyviä esimerkkejä yhteistyön rakentamisesta
- Menetelmiä, joilla asukkaita voidaan innostaa uusien palvelujen ja rakenteiden kehittämiseen
- Lataa verkkoversio tai tilaa painettuna: [shop.kunnat.net](http://shop.kunnat.net)



Anne Pyykkönen ja Heidi Partanen (toim.)

## Kuulethan sie minnuu

– kokemuksia Siun sotesta ja osallisuudesta suurten muutosten ytimessä

 Kuntaliitto  
Kommunförbundet

 Pohjois-Karjalan  
Sosiaaliturvayhdistys ry

 Siun  
SOTE



# Kuntademokratia- verkoston toiminta



1. Verkosto on avoin ja sille asetetaan yhteisesti tavoitteet
2. Toiminta on laaja-alaista ja sillä on monentasoisia tehtäviä (esim. vertaistukea/-kehittämistä, tiedonvaihtoa, kehittämisideoita, edunvalvontaa, palvelua, tapahtumia, seminaareja)
3. Sen toiminta lähtee toimijoista, Kuntaliitto mahdollistaa toimintaa
4. Verkostokumppaneiden osaaminen muodostaa laajan yhteisen osaamispohjan ja toiminta mahdollistaa myös uusien osaamisalueiden synnyttämisen.
5. Verkosto kehittää aktiivisesti osaamista ja vaikuttaa demokratiakehitykseen kansallisella ja paikallisella tasolla.

# Tule mukaan Kuntademokratiaverkoston!



- Kuntademokratiaverkostossa saat kehittämistukea ja –ideoita demokration ajankohtaisiin kysymyksiin.
- Kuntademokratiaverkoston ovat tervetulleita kaikki kuntien, valtionhallinnon ja kansalaisyhteiskunnan toimijat.
- Kuntaliitto koordinoi verkoston toimintaa.
- Lue lisää, liity verkostoon ja tutustu blogeihimme:  
[www.kuntaliitto.fi/kuntademokratiaverkosto](http://www.kuntaliitto.fi/kuntademokratiaverkosto)
- Seuraa verkostoa: [twitter.com/kuntademokratia](https://twitter.com/kuntademokratia)